

Állásfoglalás a Hpt.-ben szabályozott pénzügyi lízing feltételei fennállásának megítéléséről

I. TÉNYÁLLÁS

Az állásfoglalás-kérésben foglaltak szerint egy magyarországi székhelyű társaság (**Társaság**) egy olyan szolgáltatást tervez ügyfelei részére bevezetni, amely szerint az ügyfél (**Ügyfél**) bérleti (szolgáltatási) díj fizetése ellenében határozott időre bérelhet a Társaságtól, mint tulajdonostól egy szervert, melyet a Társaság a szervertermében helyez el.

A bérleti időszak alatt a szolgáltatás keretében a Társaság a szerver működéséhez szükséges meghatározott környezeti és infrastrukturális feltételeket – ideértve többek között a villamosenergia ellátást, hűtési rendszert (a szervertermében elhelyezett eszközök megfelelő hűtését és légnedvesség szintjét), tűzvédelmi rendszert, fizikai védelmet (biztonsági szolgálatot, beléptetőkartás objektumvédelmet, zárláncú kamerarendszert), internet kapcsolatot, garantált sávszélesség, szerverelhelyezést (dedikált területet / dedikált rack szekrényt) – biztosítja az Ügyfél számára, mely szolgáltatások ellenértékét a bérleti (szolgáltatási) díj magában foglalja.

A szolgáltatás alapján a bérleti időszak alatt az Ügyfél jogosult a szerver használatára, hasznai szedésére.

A Társaság, mint a szerver tulajdonosa, a szolgáltatás nyújtása során, így a bérleti időszak fennállása alatt viseli a dologban beállott azt a kárt, amelynek megtérítésére senkit sem lehet kötelezni.

A szolgáltatás részeként a Társaság biztosítana egy kivásárlási opciót az érintett Ügyfél vagy egy harmadik személy számára, lehetőség szerint egy előre definiált áron. A tervezett konstrukció szerint a kivásárlásra akár a bérleti időszak alatt, akár a bérlet végén sor kerülhetne. Ha az Ügyfél nem él e jogával, a bérleti jogviszony megszűnik és a bérlet tárgya a Társaságnál marad. A maradványértéket a felek vagy előre meghatározzák fix összegben a szerződésben, vagy úgy rögzítik, hogy annak értéke a lejáratkori piaci érték.

II. JOGKÉRDÉS

II.1 A fenti feltételekkel létrejött üzleti konstrukció a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (**Hpt.**) szerinti, engedélyköteles pénzügyi lízingnek, pénzügyi szolgáltatás közvetítési tevékenységnek minősül-e?

II.2. A Társaság által tervezett fenti konstrukció szerint jogszerűen jár-e el a Társaság, amennyiben már a bérleti időszak kezdetén megállapítja a kivásárlási árat? Tárgyi esetben a piaci ár, kivásárlási ár meghatározása során mely követelményeknek kell megfelelnie, hogy eljárása, az ár meghatározása jogszerű legyen, illetve a kivásárlási opció biztosítható-e az érintett Ügyfél számára, vagy csak egy harmadik fél javára?

III. Az MNB ÁLLÁSPONTJA

Előjáróban az MNB rögzíti, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (**Ptk.**) értelmezése nem tartozik az MNB feladat- és hatáskörébe, az a polgári ügyekben eljáró bíróság hatáskörét érinti, ugyanakkor jelen állásfoglalás kialakítása szempontjából szükségszerű, hogy a vélemény érintőlegesen kitérjen egyes polgári jogi rendelkezésekre, mert enélkül a tényállásban leírt konstrukció nem minősíthető.

III. 1. A konstrukció megítélése pénzügyi lízing tevékenység szempontjából

Annak eldöntéséhez, hogy a fenti összefoglalásban leírt tényállás a Hpt.-ben írtaknak megfelelő pénzügyi lízingnek – és ekként engedélyköteles tevékenységnek minősül-e –, az üzleti konstrukció tényállási elemei és a hozzá kapcsolódó jogkérdések vonatkozásában a Hpt.-nek a pénzügyi lízing fogalmát rögzítő 6. § (1) bekezdés 89. pontját, háttérjogszabályként pedig a Ptk.-t kell vizsgálni.

A Ptk. 6:409. §-a a következőképpen határozza meg a pénzügyi lízingszerződés fogalmát:

„Pénzügyi lízingszerződés alapján a lízingbeadó a tulajdonában álló dolog vagy jog (a továbbiakban: lízingtárgy) határozott időre történő használatba adására, a lízingbe vevő a lízingtárgy átvételére és lízingdíj fizetésére köteles, ha a szerződés szerint a lízingbe vevő a lízingtárgy gazdasági élettartamát elérő vagy azt meghaladó ideig való használatára, illetve - ha a használat időtartama ennél rövidebb - a szerződés megszűnéskor a lízingtárgy ellenérték nélkül vagy a szerződéskötés kori piaci értéknél jelentősen alacsonyabb áron történő megszerzésére jogosult, vagy a fizetendő lízingdíjak összege eléri vagy meghaladja a lízingtárgy szerződéskötés kori piaci értékét.”

A Hpt. 6. § (1) bekezdés 89. pontja szerint:

„Pénzügyi lízing: az a tevékenység, amelynek során a lízingbeadó a tulajdonában lévő ingatlant vagy ingó dolgot, illetve vagyoni értékű jogot a lízingbevevő határozott idejű használatába adja oly módon, hogy a használatba adással a lízingbevevő

a) viseli a kárveszély átszállásából származó kockázatot,

b) a hasznok szedésére jogosulttá válik,

c) viseli a közvetlen terheket (ideértve a fenntartási és amortizációs költségeket is),

d) jogosultságot szerez arra, hogy a szerződésben kikötött időtartam lejártával a lízingdíj teljes tőketörlesztő és kamattörlesztő részének, valamint a szerződésben kikötött maradványérték megfizetésével a dolgon ő vagy az általa megjelölt személy tulajdonjogot szerezzen. Ha a lízingbevevő nem él e jogával, a lízing tárgya visszakerül a lízingbeadó birtokába. A felek a szerződésben kötik ki a lízingdíj tőkerészét - amely a lízingbe adott vagyontárgy, vagyoni értékű jog szerződés szerinti árával azonos -, valamint kamatrészét és a törlesztésének ütemezését.”

A pénzügyi lízingre vonatkozóan a Ptk. és a Hpt. is tartalmaz szabályokat, azonban a két jogszabály definíciója és alkalmazási köre több ponton is eltér. A Ptk. és a Hpt. által szabályozott pénzügyi lízing tevékenységek meghatározásával és egymástól történő elhatárolásával kapcsolatban az MNB honlapján az állásfoglalás kérelében (**Beadvány**) is hivatkozott állásfoglalást tett közzé. Az állásfoglalás kiemeli, hogy a Ptk. szerinti pénzügyi lízing jogintézménye és a Hpt. szerinti pénzügyi lízing pénzügyi szolgáltatási tevékenység az általános-különös viszonyban áll egymással. Míg a Ptk. a pénzügyi lízinget a magánjogi viszonyokban, szerződéstípusként határozza meg, addig a Hpt. annak tevékenységi definícióját adja, alapvetően a hitelintézeti, pénzügyi vállalkozási működés közjogi jellegű szabályozása (pl. az ilyen tevékenységet végző szervezetek működésének engedélyezése) céljából.

A pénzügyi lízing tevékenység akkor minősül az MNB engedélyéhez kötött pénzügyi szolgáltatásnak, amennyiben az megfelel a Hpt.-ben írt pénzügyi lízing fogalmának, továbbá amennyiben e tevékenységet üzletszerűen végzik. Az üzletszerűség fogalmát a Hpt. 6. § (1) bekezdés 116. pontja határozza meg.

„116. üzletszerű tevékenység: az ellenérték fejében nyereség, illetve vagyonszerzés végett - előre egyedileg meg nem határozott ügyletek megkötésére irányuló - rendszeresen folytatott gazdasági tevékenység.”

Az idézett definíció tartalmából következően valamely tevékenység akkor minősül üzletszerűnek, amennyiben az üzletszerűség mindhárom jogszabályi feltétele (ellenérték fejében nyereség-, illetve vagyonszerzési cél; előre egyedileg meg nem határozható ügyletek kötése; rendszeresség) együttesen fennáll. A Beadványban leírt tényállásból az valószínűsíthető, hogy a Társaság profitszerzési szándékkal, több ügyletet kíván kötni előre meg nem határozható ügyfélkört érintően. Mindezek alapján a szerződéses konstrukció, illetve a végezni kívánt tevékenység minden valószínűség szerint üzletszerűnek minősül.

Annak megítéléshez, hogy a tervezett tevékenység a Hpt. hatálya alá tartozik-e vagy sem, a Hpt. 3. § (1) bekezdés c) pontja szerinti, a Hpt. 6. § (1) bekezdés 89. pontjában meghatározott pénzügyi lízing definíciós elemeinek a megvalósulását kell vizsgálni.

A Hpt.-ben szabályozott pénzügyi lízing tevékenység definíciójából mindenekelőtt megállapítható, hogy az abban szereplő feltételek konjunktívak, vagyis azoknak együttesen kell érvényesülniük ahhoz, hogy a Hpt. szerinti pénzügyi szolgáltatási tevékenység megvalósuljon. Amennyiben e jogszabályi feltételek valamelyike nem áll fenn, akkor a Hpt. szerinti speciális pénzügyi lízingtevékenységről nem beszélhetünk (ugyanakkor az adott konstrukció még besorolható lehet a Ptk. szerinti pénzügyi lízingszerződés általános kategóriájába, feltéve, hogy a Ptk. 6:409. §-ában foglaltaknak megfelel).

A pénzügyi lízing definíciójának bevezető fordulata a Beadvány szerinti esetben megvalósul, mivel a Társaság a szervert – az annak működtetéséhez szükséges feltételek biztosításával együtt – az Ügyfél használatába adja.

A Beadványban foglalt tényállás szerint a hasznok szedésének joga az Ügyfelet illeti, amely alapján teljesül a Hpt. szerinti definíció b) pontjában meghatározott feltétel is.

Ugyanakkor a definíció a) pontjában meghatározott kárveszély, valamint a c) pontban írt közvetlen terhek viselésére a tervezett konstrukció alapján a Társaság kötelezett, szemben a Hpt. definíciójában megfogalmazottakkal. Pénzügyi lízing esetén valamennyi terhet és költséget, valamint a kárveszélyt a lízingbe vevő viseli. A szabályozás indoka a pénzügyi lízing lényegéből fakad: a lízingbe adó célja csupán a lízingbe vevő beruházásának a finanszírozása. Az ügylet arra irányul, hogy a lízingbe adó olyan helyzetbe kerüljön, mintha a lízingtárgy tulajdonjogát szerezte volna meg. Ezért a lízingtárggyal kapcsolatos minden haszon és költség, valamint a kárveszély viselése a lízingbe vevőt illeti, illetve terheli.

A d) pontban foglalt feltételeknek való megfelelés (a tulajdonjog megszerzésének jogosultsága, futamidő, kamat- és tőkerész, maradványérték) során megállapítható, hogy a d) pont első fordulata fennáll, hiszen a tervezett konstrukció alapján az Ügyfél, vagy az általa megjelölt személy a szerződésben kikötött időtartam lejártával (futamidő) jogosultságot szerez arra, hogy a dolgon (szerver) tulajdonjogot szerezzen. A maradványértéket a felek szintén rögzítik a szerződésben (kivásárlási ár), amelyet vagy előre meghatároznak fix összegben, vagy úgy rögzítik, hogy annak értéke a lejáratkori piaci érték. A kamat- és tőkerész meghatározása azonban vizsgálendő, mivel a leírásban szereplő ügylet kapcsán fizetendő bérleti (szolgáltatási) díj a Tényállás és a Beadványban foglalt álláspont szerint nem különül el tőke- és kamatrésze.

A Hpt. hivatkozott rendelkezése a pénzügyi lízing ellenszolgáltatásaként meghatározott lízingdíjat a teljes tőketörlesztő és kamattörlesztő részeket összegében határozza meg. A felek a szerződésben rögzítik a lízingdíj tőkerészét – amely a lízingbe adott vagyontárgy, vagyoni értékű jog szerződés szerinti árával azonos –, valamint kamatrészét és a törlesztésének ütemezését. A lízingdíj kamatrésze – ahogy arra a Kúria korábbi ítéletében¹ rámutatott – a dolog kikötött ideig tartó *használatának*, illetve maradványérték meghatározása esetén azzal együtt, a tulajdonjog átengedésének ellenértéke. Önmagában azonban az a körülmény, hogy a kamatot és a tőkerészt az adott konstrukció nem nevesíti kifejezetten, még nem eredményezi feltétlenül a Hpt. szerinti pénzügyi lízing alkalmazásának kizárhatóságát. Ahogy arra az MNB korábbi állásfoglalásában² már rámutatott, az Ügyfél által fizetendő havi bérleti (szolgáltatási) díj megfeleltethető a lízingdíjnak (akár olyan módon, hogy annak kamatrésze 100 %, tőkerésze pedig 0 %), míg a futamidő végén fizetendő vételár (jelen esetben kivásárlási ár) a maradványértéknek, ugyanis a Hpt. nem írja elő, hogy a maradványértéknek szükségszerűen kisebbnek kell lennie a korábban kifizetett díjak (havi bérleti díj) összegénél. Mindezekből következően és a Beadványban ismertetetteket alapul véve az MNB álláspontja szerint a Hpt. szerinti pénzügyi lízing pénzügyi szolgáltatási tevékenység hivatkozott d) pontjának részelemei – a Beadványban foglalt állásponttól eltérően – megvalósulhatnak a tőketörlesztő és kamattörlesztő rész szerződésben történő konkrét nevesítése nélkül is.

A fentiekben leírtak alapján megállapítható, hogy a Beadványban felvázolt szerződéses struktúra – bár közel áll a Hpt.-ben szabályozott pénzügyi lízinghez – egyes definíciós részelemek hiányában e tevékenységnek nem feleltethető meg teljesszűrésben.

Bár a pénzügyi lízingszerződés megkötése kapcsán is érvényesül az az alapelv, hogy a jogszabályi keretek között a felek szabadon rendelkezhetnek bármilyen kérdésben, megjegyzendő, hogy minden esetben az érintett társaság felelőssége az olyan szerződéses konstrukció létrehozása, amelynek célja nem a pénzügyi lízing részeinek formailag más szerződéstípusba való beemelés, vagy ezen, egyébként engedélyköteles tevékenységek Hpt.-ben szabályozott egyes részelemeinek formális kiiktatásával a jogszabály szándékolt megkerülése. Mivel az MNB jelen esetben kizárólag a Beadványban foglalt és rendelkezésre bocsátott információkból indult ki, felhívja a figyelmet arra, hogy egy esetleges színlelt, vagy kifejezetten a jogszabály megkerülésére létrejött szerződés keretében engedélyköteles üzletszerű pénzügyi szolgáltatási tevékenység – így például a Hpt. 3. § (1) bekezdés c) pontja szerinti pénzügyi lízing tevékenység – lehetséges megvalósítását, mint engedély nélkül végzett tevékenységet az MNB piacfelügyeleti eljárásban vizsgálhatja.

---

¹ BH2017. 125.

² [292492_AF_kozzetetel.pdf \(mnb.hu\)](https://www.mnb.hu/292492_AF_kozzetetel.pdf)

III. 2. A konstrukció megítélése pénzügyi szolgáltatás közvetítése tevékenység szempontjából

A Hpt. 6. § (1) bekezdés 90. pontja szerint:

Pénzügyi szolgáltatás közvetítése:

a) kiemelt közvetítői tevékenység: pénzügyi intézménnyel kötött megbízási szerződés alapján, a pénzügyi intézmény nevében, javára és kockázatára, pénzügyi szolgáltatás, kiegészítő pénzügyi szolgáltatás nyújtásának, szolgáltatásra irányuló szerződés megkötésének elősegítésére irányuló tevékenység, ideértve a pénzügyi intézmény nevében, javára és kockázatára történő kötelezettségvállalást vagy a szerződés megkötését is;

b) ügynöki tevékenység: pénzügyi intézménnyel kötött megbízási szerződés alapján pénzügyi szolgáltatás, kiegészítő pénzügyi szolgáltatás nyújtásának, ilyen szolgáltatásra irányuló szerződés megkötésének elősegítésére irányuló tevékenység, amelynek során a pénzügyi intézmény kockázatára önállóan kötelezettséget nem vállalnak, szerződést nem kötnek;

c) pénzforgalmi közvetítői tevékenység: az egyes fizetési szolgáltatókról szóló törvényben meghatározott tevékenység;

d) alkuszi tevékenység: pénzügyi szolgáltatást igénybe venni szándékozó ügyféllel kötött megbízási szerződés alapján és nevében pénzügyi intézménnyel történő pénzügyi szolgáltatási szerződés kiválasztására, megkötésének elősegítésére irányuló tevékenység, amely nem terjed ki az ügyfél nevében, javára történő kockázatvállalásra;

e) jelzáloghitel közvetítői tevékenység: az a), b) vagy d) pontban foglalt tevékenységnek a jelzáloghitelhez vagy a fogyasztónak nyújtott ingatlanra vonatkozó pénzügyi lízinghez kapcsolódó végzése.

Ahogy az a Hpt. fenti definíciójából is látszik, a pénzügyi szolgáltatás közvetítése tevékenység minden esetben egy adott pénzügyi szolgáltatáshoz kapcsolódik: annak valamely részelemére (jellemzően szerződés megkötésének elősegítésére) irányuló tevékenység, melyet az adott közvetítő a pénzügyi szolgáltatás nyújtására engedéllyel rendelkező pénzügyi intézmény(ek) pénzügyi szolgáltatása(i) tekintetében végez.

Fentiek alapján a Beadványban ismertetett konstrukció tényállási elemei a fenti definíciónak nem feleltethetőek meg (a Társaság saját maga kötne szerződést ügyfeivel a tulajdonában álló ingó dolgok – szerverek – használatára, valamint későbbi tulajdonba adására, és a Társaság a rendelkezésre álló információk alapján nem pénzügyi intézmény és nem is pénzügyi intézmény közvetítője). Bár a Társaság tevékenysége a pénzügyi lízinghez közel áll, de más pénzügyi intézmény számára elősegítő tevékenységet az MNB rendelkezésére álló információk szerint nem végez, ezért a Beadványban felvázolt konstrukció tevékenység szempontjából nem minősül pénzügyi szolgáltatás közvetítésének.

III.3. Kivásárlási ár meghatározása és vevőkijelölési jog

A kivásárlási árral kapcsolatban megállapítható, hogy a Ptk. fogalmi rendszerében megjelenő pénzügyi lízingszerződés értékelése kapcsán a kivásárlási ár önmagában nem releváns a pénzügyi lízing megállapíthatóságának szempontjából, mivel az a Hpt. fogalmi elemei között nem szerepel.

A vevőkijelölési jog kapcsán az MNB megjegyzi, hogy mind a Hpt.-ben szabályozott, mind a Ptk. szerinti pénzügyi lízing esetén lehetőség van arra, hogy az Ügyfélen kívül más, az Ügyfél által kijelölt személy szerezzék meg a dolog tulajdonjogát (Hpt: „...valamint a szerződésben kikötött maradványérték megfizetésével a dolgon *ő vagy az általa megjelölt személy* tulajdonjogot szerezzen”, Ptk. 6: 413 § (4) „Ha a lízingbevevő jogosult a lízingbe vett dolog tulajdonjogának vagy jognak a megszerzésére, *e jogát a lízingbeadó hozzájárulása nélkül jogosult harmadik személyre átruházni.*”).

Végezetül ismételtlen és kiemelten hangsúlyozandó, hogy mindenkor a Társaság felelőssége olyan szerződéses konstrukció létrehozása, amely megfelel a hatályos jogszabályoknak.

Budapest, 2024 január